

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інженерно-енергетичний факультет

Кафедра тракторів та сільськогосподарських машин, експлуатації і
технічного сервісу

Методичні рекомендації для проходження закордонної практики:
для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр», «Магістр» напрям
підготовки 6.100102 «Процеси , машини та обладнання АПВ» та 208
«Агроінженерія» денної форми навчання

Друкується за рішенням науково-методичної комісії інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного університету від 26.04.2018 р., протокол № 9.

Укладачі:

- В. І. Гавриш – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри тракторів та сільськогосподарських машин, експлуатації та технічного сервісу, Миколаївський національний аграрний університет;
- О.А. Горбенко – канд. тех. наук, професор, завідувач кафедри агроінженерія
- А. П. Галєєва – канд. пед. наук, доцент кафедри тракторів та сільськогосподарських машин, експлуатації і технічного сервісу, Миколаївський національний аграрний університет;
- В. А. Грубань – канд. тех. наук, асистент кафедри тракторів та сільськогосподарських машин, експлуатації і технічного сервісу, Миколаївський національний аграрний університет;
- М. Ю. Шатохін – асистент кафедри тракторів та сільськогосподарських машин, експлуатації і технічного сервісу, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

- Вахоніна Л.В. - Канд. фіз.-мат. наук, доцент кафедри електроенергетики, електротехніки та електромеханіки
- Череднеченко О.В. - Канд. тех. наук, доцент заступник директора інституту НУК

Схвалена і рекомендована до виконання кафедрою тракторів та сільськогосподарських машин, експлуатації і технічного сервісу і методичною комісією інженерно – енергетичного факультету МНАУ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета та зміст практики (стажування).....	5
2. Бази практики (стажування).....	6
3. Організація практики (стажування).....	6
4. Організація конкурсного відбору	7
5. Обов'язки здобувачів вищої освіти	9
6. Обов'язки керівника практики	11
7. Зміст звіту	11
8. Стажування за кордоном.....	13
9. Підведення підсумків практики (стажування)	13
10. Матеріальне забезпечення практики	14
Питання до заліку.....	15
Рейтингова оцінка знань.....	15
Література.....	17
Додаток А	18

Вступ

Практика (стажування) здобувачів вищої освіти за кордоном є однією з форм проведення практичної підготовки і проводиться на сучасних підприємствах та в організаціях сільськогосподарської галузі провідних країн світу відповідно до Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном, затвердженого наказом Мінагрополітики від 15.06.05 №264, Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки, схваленої Розпорядженням КМУ від 6 квітня 2011 р. №279-р., Розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки на період до 2015 року, листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 № 1/9-98 і Міністерства аграрної політики України від 24.02.09 № 18-128-12/239 "Про практичну підготовку студентів", проекту Положення про практичну підготовку студентів вищих навчальних закладів від 09.02.2011, розробленого Міністерством освіти і науки України.

У методичних рекомендаціях розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів закордонної практики (стажування) здобувачів вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія».

1. Мета та зміст практики (стажування)

Метою практики (стажування) є інтеграція національної аграрної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти та вивчення практичного досвіду ведення сільського господарства в країнах з розвиненим сектором економіки; оволодіння здобувачами вищої освіти передовими технологіями вирощування, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції; вивчення досвіду використання сучасної сільськогосподарської техніки та набуття практичних навичок роботи з нею.

- удосконалення рівня оволодіння іноземними мовами, збагачення професійної лексики;

- ознайомлення з розвитком демократичних реформ, історією та культурою інших народів.

Практика (стажування) за кордоном може бути наступних видів:

- навчальна (екскурсійна, ознайомлювальна, для отримання первинних професійних умінь і навичок, тощо);

- виробнича (технологічна, експлуатаційна, інженерно – вишукувальна, педагогічна, науково – дослідна, науково – педагогічна, науково – виробнича, тощо).

Під час навчальної практики (стажування) за кордоном здобувачі вищої освіти ознайомлюються зі специфікою майбутньої професії, формування первинних професійних умінь і навичок із загально професійних та спеціальних дисциплін.

Виробнича практика (стажування) за кордоном сприяють закріпленню та поглибленню теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти а процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових та магістерських робіт.

Практика за кордоном для здобувачів вищої освіти може бути зарахована як навчальна і виробнича відповідно до навчального плану університету.

При наявності у здобувачів вищої освіти обох видів практик (навчальної та виробничої) можливе їх проходження за кордоном, якщо тривалість закордонної практики не менша за сумарний термін практик відповідно до навчального плану.

2. Бази практики (стажування)

Практика за кордоном здобувачів вищої освіти Миколаївського національного аграрного університету проводиться на провідних сільськогосподарських підприємствах зарубіжних країн, з якими встановлені партнерські стосунки у вигляді угод, контрактів, протоколів про наміри, договорів про співпрацю щодо організації проведення практики.

Зазначені документи укладаються відповідно до чинного законодавства та вимог програми між організатором практики за кордоном (фірмою, компанією, фермерським господарством, тощо) або його офіційним представником в Україні, якому організатор практики надав свої повноваження та ректором Миколаївського НАУ.

Перед від'їздом здобувачів вищої освіти за кордон обов'язково укладається тристоронній договір між ректором університету, організатором практики або його офіційним представником в Україні та здобувачем вищої освіти.

Вказаний документ обумовлює умови і терміни проходження практики, обов'язки та відповідальність сторін. Тривалість дії договору погоджується договірними сторонами на період практики, відповідно до термінів, встановлених навчальним планом.

3. Організація практики (стажування)

Проходження практики здобувачів вищої освіти МНАУ за кордоном здійснюється за наказом ректора.

Загальна організація практики за кордоном та контроль її проведення здійснюється науково-дослідним центром міжнародного співробітництва і правового забезпечення (НДЦ МС і ПЗ) та керівником виробничої практики здобувачів вищої освіти університету.

Конкурсний відбір здобувачів вищої освіти для закордонної практики проводить затверджена ректором університету конкурсна комісія в складі першого проректора університету, начальника НДЦ МС і ПЗ, керівника виробничої практики студентів та провідного юрисконсульта університету. Головою комісії є ректор університету.

Конкурсна комісія має право:

- в розглядати і вносити пропозиції щодо змін і доповнень до документів, які регламентують умови, порядок, права та обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження практики за кордоном,
- розглядати подані здобувачами вищої освіти заяви щодо участі в конкурсі на проходження практики за кордоном та приймати відповідні

рішення стосовно формування груп.

Конкурсна комісія зобов'язана:

- встановлювати графіки проведення співбесід та тестувань здобувачів вищої освіти, оформлювати у вигляді протоколів та наказів по університету рішення по відборі, доводити їх до відома здобувачів вищої освіти;

- контролювати виконання цього Положення та документів, що регламентують проходження здобувачами вищої освіти МНАУ практики за кордоном;

- розглядати скарги здобувачів вищої освіти та приймати відповідні рішення щодо організації та проведення практики за кордоном.

Конкурсна комісія не менше ніж за місяць до початку конкурсного відбору інформує здобувачів вищої освіти про можливість проходження практики за кордоном, надає роз'яснення щодо організації та порядку проведення практики за кордоном, сприяє оформленні відповідних документів.

Конкурсний відбір для проходження практики за кордоном проходить на відкритому засіданні комісії та оформлюється протоколом, який затверджується ректором університету.

На момент від'їзду здобувачів вищої освіти повинні пройти інструктаж з охорони праці, правових питань, митного законодавства, адміністративного устрою, національних особливостей, традицій та соціально економічних умов у країні перебування.

До моменту від'їзду за кордон кожен здобувач вищої освіти підписує зобов'язання встановленого зразка про своєчасне повернення в Україну для продовження подальшого навчання в університеті.

4. Організація конкурсного відбору

Підставою для участі здобувача вищої освіти у конкурсному відборі є особиста заява-анкета, погоджена з деканом факультету та з органами студентського самоврядування, успішне виконання навчального плану відповідного курсу.

Для участі в конкурсному відборі на міжнародні програми практичного навчання допускаються здобувачі вищої освіти 2-5 курсів денної форми навчання, та відповідають таким вимогам університету та організаторів практики:

- вік - не менше 18 - 20 років (в залежності від програми практики);
- стан здоров'я, підтверджений медичною довідкою встановленого зразка для виїзду за кордон, повинен відповідати програмі практики;

- достатній рівень володіння відповідною іноземною мовою (визначається обов'язковим контролем мовної підготовки з підсумковим висновком кафедри іноземних мов та НДЦ МС і ПЗ);

- наявність закордонного паспорта;

- середній бал успішності за останню екзаменаційно-залікову сесію не менше 4,0;

- відсутність правопорушень за час навчання в університеті;

- активна участь у громадському житті факультету та університету.

Перевагу під час конкурсного відбору мають здобувачі вищої освіти - сироти, здобувачів вищої освіти з багатодітних та малозабезпечених сімей, особи, що мають посвідчення водія, механізатора, диплом молодшого спеціаліста, посвідчення про наявність виробничої професії, активні учасники громадського життя університету.

Здобувачі вищої освіти, що навчаються за контрактом, допускаються до участі у конкурсному відборі за умови своєчасної оплати за навчання, включаючи термін перебування за кордоном.

Індивідуальний графік навчання для здобувачів вищої освіти, котрі направляються для проходження практичного навчання за кордон складається з індивідуального графіка відвідування занять (ІГВЗ) та індивідуального графіка здачі заліково-екзаменаційної сесії (ІГЗЗЕС).

Індивідуальний графік відвідування занять (ІГВЗ) надається з метою створення можливостей для навчання здобувачів вищої освіти, які направляються для проходження практичного навчання за кордон і не можуть виконувати навчальний план за календарним графіком навчального процесу університету і подали відповідну заявку на ім'я ректора.

Індивідуальний графік відвідування занять може бути наданий здобувачам вищої освіти денної форми навчання, які направляються на практику (стажування) за кордон на термін, що відрізняється від передбаченого навчального плану.

ІГВЗ передбачає можливість вибіркового відвідування занять та самостійного опрацювання здобувачами вищої освіти до 80% від загальної кількості теоретичного курсу.

Порядок надання індивідуального графіку відвідування занять здійснюється згідно Положення про надання індивідуального графіка відвідування занять у Миколаївському національному аграрному університеті.

Надання індивідуального графіка здачі заліково – екзаменаційної

сесії.

Індивідуальний графік занять не є підставою для надання індивідуального графіка здачі заліково-екзаменаційної сесії.

В окремих випадках, коли із вмотивованих причин здобувач вищої освіти не має змоги приймати участь у заліково – екзаменаційній сесії у термін, визначений затвердженим ректором календарним графіком навчального процесу, йому надається право звернутись із відповідною заявою на ім'я ректора університету для дозволу на перенесення термінів здачі заліків, іспитів та практик. До заяви мають бути прикладені відповідні документи (документ про проходження практики за кордоном, розміщення, запрошення, контракт, тощо);

Заява візується деканом факультету, центром міжнародних зв'язків та діяльності, навчально – науковим центром, юридичним відділом і може підтверджуватись клопотання зацікавлених осіб (куратора, керівника колективу художньої самодіяльності, завідуючого кафедри фізичного виховання, тренера спортивної команди, тощо).

Індивідуальний графік здачі заліково – екзаменаційної сесії може бути наданий для здобувачів вищої освіти денної форми навчання, які направляються на практику (стажування) за кордон на термін, що перевищує передбачений навчальний план.

Якщо здобувач вищої освіти, проходячи практику щак ордоном пропускає більшу частину теоретичного навчання протягом одного семестру і не в змозі самостійно опрацювати теоретичний матеріал, розглядається питання про надання академічної відпустки або повторного курсу навчання.

5.Обовязки здобувачі вищої освіти

Узгодити своє рішення про проходження практики за кордоном з батьками та деканом факультету, склавши заяву встановленого зразка (додаток А)та завізувати її у декана. Передати заяву до відділу міжнародних зв'язків для подальшої участі в конкурсному відборі та співбесіді.

Для проходження співбесіди з представником компанії, яка забезпечує організацію практики за кордоном, здобувач вищої освіти повинен підготувати відповідні документи.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на випускних курсах за бюджетні кошти, а також для випускників університету необхідно надати довідку з сільськогосподарського підприємства, про те, що його

керівництво не заперечує проти стажування здобувача вищої освіти за кордоном після повернення працевлаштує випускника на даному підприємстві за відповідною спеціальністю.

Здобувач вищої освіти, який від'їдає на закордонну практику, повинен виконати навчальний план за поточний семестр, узгодити з деканатом і оформити індивідуальний графі (за необхідністю), в іншому випадку, здобувач вищої освіти може бути відрахований з навчального закладу.

До від'їзду на практику здобувач вищої освіти повинен ознайомитись зі строками перебування за кордоном, що вказані у відповідному наказі ректора. Здобувач вищої освіти повинен вчасно прибути на практику і повідомити про свій приїзд відділ міжнародних зв'язків, користуючись мобільним або Інтернет – зв'язком.

У разі перевищення терміну перебування за кордоном без поважних причин здобувач вищої освіти може бути відрахований з навчального закладу.

Дострокове повернення з практики з поважних причин повинно бути обов'язково завчасно узгоджене з відділом міжнародних зв'язків.

У разі дострокового повернення з практики здобувач вищої освіти повинен протягом 3-х робочих днів повідомити про це деканат і відділ міжнародних зв'язків, написати пояснювальну записку із зазначенням причин дострокового повернення. Якщо такі дії здобувача вищої освіти не спричинили конфлікт з приймаючою стороною то після відповідного наказу ректора про зміни строків практики здобувач вищої освіти приступає до навчання. Проект наказу готує відділ міжнародних зв'язків після узгодження всіх питань з організаторами практики за кордоном.

До від'їзду на практику здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- пройти інструктаж з охорони праці відповідно до наказу ректора;
- отримати від керівника практики індивідуальне завдання в письмовій формі та методичні рекомендації щодо оформлення звіту про практику;
- за наявності заплатити заборгованість за навчання в університеті та проживання в гуртожитку.

Під час проходження практики або стажування здобувач вищої освіти повинен:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;
- при можливості інформувати відділ міжнародних зв'язків про хід проходження практики під час перебування за кордоном;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, безпеки життєдіяльності та виробничої санітарії;

- збирати інформацію для підготовки звіту з практики.

У разі грубого порушення умов та термінів програми практики (стажування) здобувач вищої освіти відраховується з університету з подальшою компенсацією усіх нанесених університету збитків. Поновлення на навчання таких здобувачів вищої освіти здійснюється, як правило, на контрактній основі.

6. Обов'язки керівника практики

Керівник практики від кафедри зобов'язаний:

- провести інструктаж з охорони праці, зробивши запис у відповідному журналі;

- видати здобувачу вищої освіти до початку практики індивідуальне завдання, керуючись при цьому відповідними методичними рекомендаціями;

- ознайомити здобувача вищої освіти зі структурою звіту та вимогами його оформлення та захисту;

- перевірити звіт, зданий здобувачем вищої освіти на кафедру після повернення із закордонної практики.

Керівник практики складає індивідуальне завдання враховуючи:

- напрям підготовки (спеціальність) здобувача вищої освіти;

- вимоги наскрізної програми практики та рівень професійної підготовки здобувача вищої освіти;

- особливості сільського господарства країни, куди від'їдає здобувач вищої освіти;

- особливості підприємства – бази практики (розмір, спеціалізацію, умови праці тощо).

7.Зміст звіту

Зважаючи на специфіку сільськогосподарського виробництва у фермерських господарствах (ФГ) зарубіжних країн, виробнича практика має свої особливості. Згідно наскрізної програми практичного навчання здобувачів вищої освіти метою (задачами) практики є: закріплення теоретичних знань по тракторах і сільськогосподарських машинах, вивчення процесів сільськогосподарського виробництва, ознайомлення з процесами механізації та електрифікації тваринницьких ферм; набуття практичних навичок в підготовці тракторів і сільськогосподарських машин до роботи, склад тракторних агрегатів на різних видах польових

робіт і проведенню експлуатаційних регулювань, виконання технічного догляду за тракторами та сільськогосподарськими машинами, а також освоєння правил по техніці безпеки при підготовці та впровадженні у виробництво досягнень науки і передових прийомів роботи.

Виходячи із поставленої мети і задач практики, здобувачі вищої освіти, які направляються для її проходження за кордон, мають унікальні можливості для ознайомлення із технологіями виробництва і переробки сільськогосподарської продукції в розвинутих країнах світу, для чого необхідно:

- постійно цікавитися і вивчати особливості механізованих технологічних процесів на вирощуванні основних видів сільськогосподарських культур не тільки в умовах ФГ, де безпосередньо працює студент, але і в інших;

- ознайомитись із системою матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва, досвідом роботи дилерських центрів;

- вивчити досвід роботи фірм, які надають послуги по виконанню механізованих робіт, сервісних центрів, прокатних пунктів сільськогосподарської техніки, якщо такі є, організацію ТО і ремонту машин;

- цікавитися новими, оригінальними технологічними рішеннями по вдосконаленню робочих органів сільськогосподарських машин з метою подальшого їх використання в курсових та дипломних проектах;

- вивчати досвід підготовки робітничих та інженерних кадрів, використання різних технологій навчання, в тому числі і практичного.

Після повернення із практики здобувач вищої освіти готує звіт, в якому необхідно висвітлити наступні питання:

1. Коротка характеристика ФГ (умови виробництва, розміри, структура, спеціалізація, особливості організації, виробничого процесу тощо), знімки розташування підприємства, структура земель, виробництва (в графіках та фото).

2. Аналіз технологічного процесу вирощування (переробки) сільськогосподарських культур, з описом технічними характеристиками обладнання.

3. Аналіз рівня механізації виробничих процесів (у ФГ, в сусідніх господарствах, типи машин, що використовуються, їх технічний стан, технічні характеристики і строк експлуатації, оригінальні конструкції машин).

4. Організація технічного обслуговування та ремонту техніки.

5. Інструктаж з охорони праці як в МНАУ так і на робочому місці.

6. Висновки і пропозиції (рівень проходження практики, яких навиків і знань набув, які пропозиції по вдосконаленню практики).

Після повернення з практики здобувач вищої освіти повинен відразу повідомити про це деканат.

Складання заліку відбувається згідно графіку, встановленого деканатом.

8. Стажування за кордоном

Стажування - це програма вдосконалення професійних навиків відповідно до спеціалізації або досвіду роботи. Учасники даної програми мають можливість пройти практику в іноземній компанії тривалістю від 9 до 12 місяців.

До конкурсного відбору на програми стажування за кордоном допускаються студенти, що відповідають наступним вимогам:

- погодили з деканом факультету участь у стажуванні за кордоном;
- мають високий рівень знання іноземної мови;
- пройшли попередню практику за кордоном не менше 3 місяців;
- напрям підготовки і спеціальність відповідають програмі стажування;
- надали рекомендацій з попередніх місць практики.

Перед від'їздом на стажування студент зобов'язаний оформити академічну відпустку та надати в деканат належним чином оформлений обхідний лист.

Стажування за кордоном здійснюється за наказом ректора університету.

Після повернення здобувачі вищої освіти готують зміст (п.7).

Після повернення з практики здобувач вищої освіти повинен відразу повідомити про це деканат.

Складання заліку відбувається згідно графіку, встановленого деканатом.

9. Підведення підсумків практики (стажування)

Під час проходження практики за кордоном здобувач вищої освіти повинен виконати індивідуальне завдання, оформити його у формі звіту та захистити його на відповідній кафедрі протягом 10 робочих днів після повернення з практики (стажування).

У випадку, якщо строки закордонної практики співпадають зі строками практики згідно навчального плану, індивідуальне завдання є складовою загальної оцінки здобувача вищої освіти за практику.

У випадку, якщо строки практики не співпадають і здобувач вищої освіти проходив практику в Україні за індивідуальним графіком, закордонна практика вважається стажуванням і індивідуальне завдання оформлюється як окремий звіт про проходження стажування за кордоном. Оцінка за такий звіт виставляється після заслуховування здобувача вищої освіти на засідання комісії кафедри і заноситься в протокол засідання.

10. Матеріальне забезпечення практики

Практика за кордоном є добровільною справою здобувачів вищої освіти. Матеріальні витрати організації практики здійснюються за рахунок здобувачів вищої освіти. Університет має право нагоспрозрахунковій основі надавати консультаційні послуги щодо оформлення документів, необхідних для виїзду за кордон (візи, транзитні візи, реєстраційні анкети, робочі картки, поліси медичного страхування, міжнародні студентські квитки, документи для проїзду, банківські та поштові витрати).

Оплата праці фахівців, що надають здобувачам вищої освіти інформаційно-консультаційні послуги, здійснюється відповідно до укладених угод щодо організації та проведення практики між організатором практики та ректором університету.

Під час практики у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати за здобувачами вищої освіти зберігаються право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

Питання до заліку

1. Характеристика фермерського господарства.
2. Особливості технологічного процесу.
3. Функціональні обов'язки під час проходження практики (стажування).
4. Особливості правил охорони праці на робочому місці.
5. Загальна будова та маркування с.г. машин.
6. Загальна будова та робочі органи плуга.
7. Підготовка до роботи та регулювання плуга.
8. Загальна будова та регулювання борін.
9. Загальна будова та регулювання луцильників
10. Культиватори для суцільної обробки ґрунту та догляду за посівами.
11. Комбіновані ґрунтообробні машини та агрегати.
12. Побудова зубового поля борони.
13. Побудова зубового поля борони.
14. Силевий аналіз навіски плуга.
15. Будова та підготовка до роботи рядових сіялок.
16. Будова та підготовка до роботи сіялок точного висіву.
17. Овочеві сіялки.
18. Картоплесаджалки та розсадосадильні машини.
19. Дослідження рівномірності посіву та контроль якості.
20. Розрахунок основних параметрів катушкових висівачих апаратів.
21. Машини для внесення твердих мінеральних добрив.
22. Машини для внесення рідких мінеральних добрив.
23. Машини для внесення твердих органічних добрив.
24. Машини для внесення рідких органічних добрив.
25. Робочі органи та підготовка до роботи обприскувачів.
26. Робочі органи та підготовка до роботи обприскувачів та аерозольних генераторів.
27. Робочі органи та підготовка до роботи протруювачів.
28. Підготовка до роботи кормозбиральних комбайнів.
29. Підготовка до роботи силосозбиральних комбайнів.
30. Валкові жатки, будова та підготовка до роботи.
31. Зернозбиральні комбайни, будова, та технологічний процес.
32. Робочі органи та механізми жатки і похилої камери.
33. Підготовка до роботи молотильних апаратів.

34. Підготовка до роботи очистки зернозбирального комбайна.
35. Копнувач, бункер та транспортуючі пристрої.
36. Ходова частина та двигун комбайна.
37. Пристосування до зернозбиральних комбайнів.
38. Розрахунок параметрів мотовила.
39. Розрахунок параметрів різального апарата.
40. Розрахунок параметрів молотильного апарата.
41. Барабанні зерносушарки.
42. Шахтні зерносушарки.
43. Агрегати та комплекси для післязбиральної обробки зерна.
44. Універсальні робочі органи кукурудзозбиральних машин, підготовка до роботи регулювання.
45. Кукурудзозбиральні комбайни, будова та підготовка до роботи.
46. Пристосування до зернозбиральних комбайнів для збирання кукурудзи.
47. Машини для післязбиральної обробки кукурудзи.
48. Будова та підготовка до роботи гичко збиральних машин
49. Коренезбиральні комбайни.
50. Картоплекопачі.
51. Картоплезбиральні комбайни.
52. Машини для збирання і після збиральної обробки буряків та інших коренеплодів.
53. Машини для збирання і після збиральної обробки овочів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуревич А.М. и др. Конструкция тракторов и автомобилей. (А.М. Гуревич, А.К. Болотов, В.И. Судницин. – М.:Агропромиздат, 1989.
2. Родичаев В.А., Родичаева Г.И. Трактора и автомобили. – М: М.:Агропромиздат, 1989.
3. Гапоненко В.С., Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські машини. –К.: Урожай, 1989.
4. Гельман Б.М., Москвин М.В. Сільськогосподарські траткори і автомобілі. – К.: Урожай, 1990.-кн.1: Двигуни.
5. Гельман Б.М., Москвин М.В. Сільськогосподарські траткори і автомобілі. – К.: Урожай, 1990.-кн.2: Шасі і обладнання.
6. Пряник Г.М., Лахман С.Д., Бутко Д.А. Охорона праці –К.: Урожай, 1987.
7. Дзюба П.Я. Програмне вивчення правил дорожнього руху сільським автолюбителям. – К.: Урожай, 1987.
8. Комаристов В.Н. Петренко М.М. Косінов М.М Свільськогосподарські машини –М.: Урожай, 1996.
9. Охорона праці у сільському господарстві/ Збірник нормативних актів.-К.: Варта, 1996.
10. Прокопенко В.І. Трудове право/ Курс лекцій. –К.: Вентурі, 1996.

Додаток А

Зразок заяви здобувача вищої освіти (заповнюється від руки)

Ректору МНАУ

_____ (посада, П.І.Б.)

Здобувача вищої освіти групи _____

(аббревіатура)

Прізвище, ім'я по батькові (повністю)

Число, місяць та рік народження

№ телефону

Електронна адреса

З а я в а

Прошу Вас дозволити мені виїзд на закордонну практику/стажування на строк _____ (вказати кількість місяців) до _____ (вказати країну).

З характером роботи і побутовими умовами під час проходження практики/стажування ознайомлений (на) і згодний (на).

Зобов'язуюся поводитися гідно, строго дотримуватись законів _____ (вказати країну) і повернутися в університет у термін зазначений наказом ректора.

Поїздка на закордонну практику/стажування з батьками погоджена.

Закордонний паспорт _____ (серія і № паспорта, дійсний до).

В даний час проживаю _____ (повна адреса).

Батьки проживають _____ (повна адреса та № телефону).

Дата _____

Підпис _____

ІНФОРМАЦІЮ ЗАПОВНЮЄ ДЕКАН

Середній бал навчання:

Форма навчання (бюджет/контракт) :

Віза декана факультету: (заперечую/не заперечую, дозволені строки практики)

Дата _____

Підпис декана _____